

Olellaiset sisällölliset muutokset perussopimukseen / 15.11.2019

- 2 §: Lisätty ehto, joka koskee oikeutta kiinteistön osan vuokraamiseen ulkopuoliselle.
- Lisätty ehto, joka mahdollistaa kuulumisen liikelaitoskuntayhtymään ja osakkuuden tai jäsenyyden muissakin yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa.
- Tarkoituksena perussopimuksen päivittäminen nykypäivän toimintatapojen mukaiseksi.
- 4 - 5 § Poistetaan sairaanhoitopiiriin vahvistamiseen liittyvät ehdot, koska sairaanhoitopiirijakoa ei enää vahvisteta vaan muutokset tapahtuvat eroamalla sairaanhoitopiiristä ja liittymällä uuteen. Lisätään perussopimusmalliin perustuva teksti.
- 5 § Lisätty peruspääoman määrä sopimuksen hyväksymishetkellä ja otetaan perussopimuksen liitteeksi taulukko peruspääoman jakautumisesta kuntien kesken.
- Nykyisen perussopimuksen mukaan jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä sille suoritetaan valtuuston päätöksellä kunnan *osuus peruspääomasta tai osa siitä*. Tämä on muutettu Kuntaliiton perussopimusmallin mukaiseen muotoon, jonka mukaan jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä sille suoritetaan valtuuston päätöksellä kunnan *osuus tai osa nettovarallisuudesta*. Tarkemmat taustat muutokselle löytyvät perussopimusmallin perusteluista, joissa todetaan mm. että osuuden suorittaminen peruspääomasta on voinut johtaa kohtuuttomiin ratkaisuihin. Kuntiin lähetettävistä liiteasiakirjoista käyvät ilmi kuntayhtymän tämän hetkinen peruspääoman määrä ja jakautuminen kuntien kesken sekä kuntayhtymän nettovarallisuus.
- 14 - 15 § Lisätty perussopimukseen maininnat AVK-liikelaitoksesta ja sen johtokunnasta. Kuntalain 56 §:n mukaan perussopimuksessa on sovittava kuntayhtymän toimielimistä sekä niiden tehtävistä, päätösvallassa ja koollekutsumisesta.
- 16 ja 19 § Kun alijäämän kattamisvelvollisuus on tullut kuntalakiin kuntayhtymiäkin koskevana ja siihen liittyvät eri säännökset löytyvät hajallaan kuntalaista, kuvaus taloussuunnitelman tasapainosta ja koko menettelyketjusta alijäämän synnyttyä koottiin selvyyden vuoksi perussopimuksen 16 § ja 19 §:ään.
- 16 §:ään lisätty, että kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.
- 19 §:ään lisätty:
- 1) Mikäli alijäämää syntyy, se katetaan ensisijaisesti kuntalain 110.3 §:n mukaisesti: jäsenkuntien ja yhtymävaltuuston tulee hyväksyä yksilöidyt toimenpiteet alijäämän kattamiseksi osana taloussuunnitelmaa.
  - 2) Jos kuntayhtymä ei ole kattanut kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää 110.3 §:n mukaisessa määräajassa, valtiovarainministeriö voi kuntalain 119 §:n mukaisesti määrätä selvityshenkilön, joka laatii ehdotuksen kuntayhtymän talouden tasapainottamista koskevaksi kuntayhtymän ja jäsenkuntien väliseksi sopimukseksi.

- 3) Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat maksavat alijäämän palveluiden käytön mukaisessa suhteessa vastaavalla tavalla kuin sopimusohjauksen periaatteiden mukaiset kuntamaksut kattamispäätöstä edeltäneellä tilikaudella ovat muodostuneet.

Ehdotuksen 16 § sisältää siten kuntalain mukaisen talousarvioprosessin ja 18 § kuntayhtymässä käytössä olevan sopimusohjauksen kuvauksen.

19 §:ään lisätty kappale, jossa kuvataan mahdollisesti kertyvien ylijäämien palautus.

17 § Lisätty uusi pykälä, joka käsittelee kuntayhtymän omistajaohjausta, talouden ja toiminnan ajantasaista seurantajärjestelmää sekä raportointivelvollisuutta kunnille. Ehto vastaa sisällöltään Kuntaliiton perussopimusmallia.

18 § Pykälään sisältyi aiemmin sekä sopimusohjausta että suoritteiden hinnoittelua ja laskutusta koskevat ehdot. Nämä on ehdotuksessa erotettu siten, että suoritteiden hinnoittelu ja laskutus kuvataan 25 §:ssä.

Kuntayhtymän vuosittain kunnilta keräämät maksut (kuntamaksut) sovitaan sopimusohjausmenettelyä noudattaen. Ehdotuksessa todetaan, että samaa menettelyä noudattaen voidaan sopia myös muista toimintaa ja taloutta koskevista palveluista, joiden hinnoittelumekanismista sovitaan erillisessä sopimuksessa. Tällä viitataan esimerkiksi Forssan leikkaustoiminnan keskittämistä koskevaan sopimukseen, terveydenhuollon alueellisiin IT-sopimuksiin yms.

Tilajaarengas neuvottelee tilaajarengaaseen kuuluvien kuntien puolesta kuntayhtymältä ostettavien palvelujen määrästä, laadusta, järjestämistavasta ja maksuista. Samassa yhteydessä sovitaan erikoissairaanhoidon ja perustason palveluiden rajapintaan liittyvistä toiminnoista ja vastuista. Neuvottelujen lopputulos kirjataan sopimukseen.

Mikäli kuntayhtymä ja jäsenkunta tai tilajaarengas eivät ole tehneet sopimusohjauksen mukaista sopimusta seuraavan vuoden palvelujen käytöstä, kuntayhtymä perii palvelujen käytöstä korvauksen suoritteiden hinnoittelua koskevien ehtojen mukaisesti – pykälän sisältö ei muutu, mutta tältä osin ehdotuksessa viitataan 54 §:ään, koska ao. ehdot siirrettiin sinne.

Pykälään on kuvattu kuntamaksujen määräytymismekanismi (talousarviovuotta edeltävän 2-5 vuoden toteuman mukaan).

Ehdotuksen mukaan kuntayhtymä laskuttaa kuntamaksut kuukausittain (nykyisin 24 laskua vuodessa). Tarkoitus on, että kuukausierän eräpäivä olisi jatkossa ennen kuukauden puoliväliä.

23 § Lisätty maininta sisäisen tarkastuksen toiminnosta.

28 § Kuntayhtymän sellaisten menojen rahoittamisesta, joita kuntayhtymä ei omilla toimenpiteillään pysty kattamaan, jäsenkunnat vastaavat ehdotuksen mukaan samassa suhteessa kuin 19.3 § mukaan alijäämän kattamisesta. Nykyisen sanamuodon mukaan vastuu jakaantuu 5 §:n peruspääomaosuuksien suhteessa.

Taustaksi: Kuntalain 117 §:n mukaan kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perussopimuksessa sovittu.

Tämä vastuunjako koskee vain jäsenkuntien keskinäisiä suhteita. Ulkopuoliseen nähden kuntayhtymä on ensisijaisesti itse vastuussa veloistaan, mutta jos se ei pysty niistä suoriutumaan, jäsenkunnat ovat niistä yhteisvastuussa. Tämän yhteisvastuun jakautumisesta kuntien kesken perussopimuksessa on siis ennakolta tarpeen sopia. Perussopimukseen sisältyvät perussopimusmallin mukaiset kohdat 6.1 § (vastuu veloista ja velvoitteista), 28.2 § (muista menoista) ja 19 § (vastuunjako taseeseen kertyneen alijäämän kattamisessa).

29 § Erityisvelvoitteista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi jäsenkunnilta peritään asukaslukuun perustuva ja valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättämä maksu (jäsenmaksu). Selvyyden vuoksi ehdotukseen on kirjattu, että jäsenmaksulla katetaan potilasvakuutuksen, kehittämisen, myrkytystietokeskuksen ja pandemiavarautumisen kustannuksia. Tämän tyyppisten kustannusten osalta asukaslukua on pidetty paremmin soveltuvana laskutuksen perusteena kuin palvelujen käyttöä.

30 § Investointien osalta ehdotukseen on lisätty seuraavat kohdat:

Kuntayhtymä hankkii ensisijaisesti pääomarahoitusta investointimеноon valtionosuutena, lainana rahoituslaitokselta tai käyttää muita rahoitusinstrumentteja yhtymävaltuuston hyväksymän rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti. Tällöin kunnat kustantavat investoinnit kuntamaksujen kautta.

Toissijaisesti kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimеноon jäsenkunnan rahoitusosuutena tai jäsenkunnan suostumuksella peruspääoman korotuksena. Jäsenkunnan rahoitusosuus investointimеноihin määräytyy tällöin peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Liikelaitos voi varautua investointeihin myös tulorahoituksen kautta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden tai peruspääoman korotuksen ehdoista päättää yhtymävaltuusto hankekohtaisesti.

33 § Ehdotuksen mukaan maksut jäsenkunnille laskutetaan siten että kunnille jää vähintään 14 päivän suoritusaika nykyisen 7 päivän sijaan.